

GZ-psycholoog als rapporteur

Gerechtelijk deskundige? Dit moet je weten.
NVGzP, november 2017

Inleiding

In rechtszaken kunnen deskundigen worden ingezet om informatie te leveren. Ook gz-psychologen kunnen een verzoek ontvangen om hun deskundigheid aan te wenden voor een onderzoek dat door de rechtbank of één van de partijen gebruikt kan worden in een rechtszaak.

Wordt jou gevraagd om in een burgerlijke rechtszaak als deskundige op te treden, dan zijn er verschillende zaken waar je rekening mee moet houden. Ten eerste is het van belang dat je daadwerkelijk deskundig bent wat betreft het onderwerp van het onderzoek. Ten tweede ben je gebonden aan een gedragscode voor gerechtelijk deskundigen. En ten derde moet je rapport, het zogenoemde expertbericht, aan zekere eisen voldoen.

Bekwaamheid en gedragscode

Een verzoek om op te treden als gerechtelijk deskundige is precies dat: een verzoek. Het is geen bevel, het kan je niet opgelegd worden. Het is goed om je dat te realiseren en het aanvaarden van de opdracht goed te overwegen. Acht je jezelf deskundig en bekwaam voor het uitvoeren van dit onderzoek? Zijn de belangen in de zaak duidelijk en ben je onpartijdig? Zo ja, dan kun je de opdracht aannemen als je dat wilt.

Deze kwesties komen ook aan bod in de gedragscode voor gerechtelijk deskundigen in civiele zaken. Als je deze gedragscode goed leest voor je op een verzoek ingaat, zal je goed beslagen ten ijs komen. Voor de gedragscode voor gerechtelijk deskundigen in civiele zaken: [klik hier](#).

De rapportage

De gedragscode geeft ook richtlijnen voor het rapport dat je opstelt op basis van je onderzoek. Zo moet je de informatie begrijpelijk vastleggen. Dat wil zeggen: vermijd vaktermen en licht ze toe als je ze toch moet gebruiken. Verder moet je informatie navolgbaar zijn en je conclusies 'deugdelijk gemotiveerd'. Het gaat er daarbij om dat een andere deskundige op basis van jouw informatie het onderzoek moet kunnen herhalen of reconstrueren. De gegevens die je verzamelt, moet je dan ook ordelijk ter beschikking kunnen stellen.

Voor de precieze formulering en volgorde van het expertrapport, bestaat een zeer concrete richtlijn: het model deskundigenbericht. Daarin kun je de nodige gegevens invullen en je onderzoek en uitkomsten beschrijven. De onderdelen van het model worden concreet toegelicht in voetnoten en er is zelfs gedacht aan de btw bij je factuur.

Wil je het model bekijken? Klik dan [hier](#).

Het model deskundigenbericht hoort bij een officiële leidraad voor deskundigen. Deze krijg je toegestuurd bij je benoeming tot deskundige maar het kan zeker geen kwaad om de leidraad al vóór die tijd te raadplegen. Je vindt er een uitgebreide beschrijving in van je rechten en plichten, zowel ethisch als praktisch. [Klik hier](#) voor de *Leidraad deskundigen in civiele zaken*.

De eisen die we hier beschrijven, gelden formeel alleen voor deskundigen die door de rechter worden benoemd. Word je ingeschakeld door één van de partijen in de zaak? Neem dan dezelfde overwegingen en documenten in acht. Doe je dat niet, dan loop je meer kans dat je rapport op procedurele gronden wordt geweigerd door de rechtbank.

Risico's

Realiseer je bij het aannemen van een deskundigenopdracht wel dat je hiermee risico's loopt. Zo komen er steeds meer klachten over rapporteurs bij het Tuchtcollege. Het Tuchtcollege toetst dan het handelen van de deskundige aan de geldende eisen, registers en beroepscode (denk aan de Wet BIG, het register van Gerechtig Deskundigen, de NIP-beroepscode en de NVP- beroepscode). Een juridisch adviseur kan je helpen om na te gaan welke risico's je loopt en welke toetsingen, hard of marginaal, te verwachten zijn.

Daarbij is het van belang om na te gaan of je verzekerd bent van rechtsbijstand, ofwel via je werkgever ofwel via je eigen verzekering. Ook je beroepsaansprakelijkheidsverzekering (of die van je werkgever) kun je het beste eens goed doornemen voordat je je beschikbaar stelt als rapporteur. Wanneer er financiële belangen in het spel zijn, loop je namelijk risico op een schadeclaim en het is goed om te weten in hoeverre je daarvoor verzekerd bent.

Al het bovenstaande gaat over het deskundigenrapport in civiel- en bestuursrechtelijke zaken. Je kan ook worden ingezet als deskundige in strafzaken. Daaraan worden deels andere, specifieke eisen gesteld, waar we in dit stuk niet bijilstaan. Laat je hierover goed adviseren door bijvoorbeeld VvAA en het NIFP.

Bovenstaande informatie is gebaseerd op de *Leidraad deskundigen in civiele zaken*, de *Gedragcode gerechtelijk deskundigen in civielrechtelijke en bestuursrechtelijke zaken* en het *Model deskundigenbericht in civiele zaken*. Verder is gebruikgemaakt van de expertise van de VvAA.

De links op een rijtje:

<https://www.rechtspraak.nl/>

[Gedragcode gerechtelijk deskundigen in civielrechtelijke en bestuursrechtelijke zaken](#) (pdf)

[Leidraad deskundigen in civiele zaken](#) (pdf)

[Model deskundigenbericht in civiele zaken](#) (pdf)

<https://www.nvgzp.nl/vvaa-rechtsbijstandsverzekering/>

<https://www.nvgzp.nl/vvaa-beroepsaansprakelijkheidsverzekering/>